Heinolan ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteuma vuonna 2025 ja valvontaohjelma vuodelle 2026
ympltk 18.03.2026 § 17
225/11.00.02/2026

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	ympäristöpäällikkö Laitinen, Tarja
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää 1. merkitä tiedokseen Heinolan kaupungin seudullisen ympäristönsuojelun (Heinola, Hartola ja Sysmä) valvontaohjelman 2025 toteuman ja 2. hyväksyä Heinolan kaupungin seudullisen ympäristönsuojelun (Heinola, Hartola ja Sysmä) vuoden 2026 valvontaohjelman.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 3.2.2026 alkaen, 23.4 §
Valmistelija	ympäristönsuojelutarkastaja Piiroinen, Nico
Valmistelu	Ympäristönsuojelulain, maa-aineslain ja jätelain mukaisen valvonnan tulee olla säännöllistä ja suunnitelmallista. Ympäristönsuojelu laatii tätä varten vuosittain valvontaohjelman tulevan vuoden tarkastuksista. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n sekä jätelain (646/2011) 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelma perustuu valvontasuunnitelmaan. Heinolan Lupa- ja valvontalautakunta on hyväksynyt valvontasuunnitelman vuosille 2024-2028 kokouksessaan 14.2.2024 § 13, Hartolan ympäristölautakunta 5.3.2024 § 22, Sysmän tie- ja lupajaosta 29.2.2024 § 12. Suunnitellut tarkastukset valitaan riskiperusteisesti. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava: 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä

3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2025 toteuma

Valvontaohjelmassa oli suunniteltu vuodelle 2025 (Hartola-Heinola-Sysmä) yhteensä 77 tarkastusta:

- 25 ympäristölupakohteen tarkastusta
  (Hartola 6 kpl, Heinola 12 kpl, Sysmä 7 kpl)

- 25 maa-aineslupakohteen tarkastusta
  (Hartola 10 kpl, Heinola 7 kpl, Sysmä 8 kpl)

- 8 yhteiskäsittelyluvan tarkastusta
  (Hartola 1 kpl, Heinola 4 kpl, Sysmä 3 kpl)

- 6 rekisteröidyin toiminnan tarkastusta
  (Hartola 1 kpl, Heinola 5 kpl, Sysmä 0 kpl)

- 2 yksittäisiä velvoitteita saaneiden toimijoiden tarkastusta
  (Hartola 0 kpl, Heinola 2 kpl, Sysmä 0 kpl)

- 8 jätelain mukaista vaarallisen jätteen tarkastusta.

- 3 Ilmoituksen varaisen tarkastusta
  (Hartola 0 kpl, Heinola 0 kpl, Sysmä 3 kpl)

Vuoden 2025 valvontaohjelman toteuma oli yhteensä 62 toteutunutta tarkastusta 77 suunnitellusta tarkastuksesta. Tehdyt tarkastukset:

- 21 ympäristölupakohteen tarkastusta
  (Hartola 6 kpl 100%, Heinola 8 kpl 67%, Sysmä 7 kpl 100%)

- 24 maa-aineslupakohteen tarkastusta
  (Hartola 9 kpl 90%, Heinola 7 kpl 100%, Sysmä 8 kpl 100%)

- 8 yhteiskäsittelyluvan tarkastusta
  (Hartola 1 kpl 100%, Heinola 4 kpl 100%, Sysmä 3 kpl 100%)

- 5 rekisteröidyin toiminnan tarkastusta
  (Hartola 1 kpl 100%, Heinola 4 kpl 80%, Sysmä 0 kpl)

- 1 yksittäisiä velvoitteita saaneiden toimijoiden tarkastusta
  (Hartola 0 kpl, Heinola 1 kpl 50%, Sysmä 0 kpl)

- 0 jätelain mukaista vaarallisen jätteen tarkastusta.

- 3 ilmoituksen varaista tarkastusta
  (Hartola 0 kpl, Heinola 0 kpl, Sysmä 3 kpl 100%)

Tämän lisäksi tehtiin 30 (12 Hartola, 9 Heinola, 9 Sysmä) tarkastusta jätelain 100 §:n mukaisiin jätteen ammattimaisen keräystoiminnan kohteisiin.

Tarkastusten toteuttamisprosentti oli 80 %. Ympäristönsuojelun tavoitteeseen 80 % toteumaan päästiin. Vuonna 2025 ympäristönsuojelun tavoitteena oli aloittaa vaarallisten jätteiden valvonta, mutta tavoitteeseen ei päästy. Ympäristönsuojelu käyttää vaarallisten jätteiden valvonnassa apuna SIIRTO-rekisteriä, jonka avulla kohteet valikoidaan riskiperusteisesti.

Tähän on vaikuttanut esimerkiksi se, että valvonnan sijaan työtehtävissä on painotettu lupakäsittelyjä. Osaan kohteista ei myöskään ollut tarvetta tehdä tarkastusta (toiminta keskeytetty, toiminta loppunut, asiat selvitetty puhelimitse/sähköpostitse). Jätelain valvontakohteiden lisäksi 7 kohteen (4 ympäristölupaa, 1 rekisteröidyn, 1 maa-ainesluvan, 1 muita velvoitteita saanut) tarkastus siirtyy vuodelle 2026.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi priorisoida lakisääteisiä tehtäviään käytettävissä olevan henkilöresurssin puutteissa. Priorisoinnissa päädyttiin mm. siihen, että jätelain mukaisia tarkastuksia, joissa tarkastetaan vaarallisia jätteitä tuottavia laitoksia ei toteutettu, vaan ne pyritään toteuttamaan projektiluonteisesti vuoden 2026 aikana. Valvontaa priorisoitiin ympäristönsuojelulain lupa- ja rekisteröintivelvollisiin laitoksiin ja maa-aineslupakohteisiin.

Muutokset valvontaohjelmaan ja valvontaohjelma vuodelle 2026

Vuoden 2025 luvallisten kohteiden määrä on:
Ympäristöluvat yhteensä 74 kappaletta
Hartola (27), Heinola (24), Sysmä (23)

Maa-aineslupia yhteensä 25 kappaletta
Hartola (10), Heinola (7), Sysmä (8)

Yhteiskäsittelylupia yhteensä 8 kappaletta
Hartola (1), Heinola (4), Sysmä (3)

Rekisteröityjä toimintoja yhteensä 40 kappaletta
Hartola (6), Heinola (26), Sysmä (8)

Ilmoituksenvaraisia yhteensä 6 kappaletta
Hartola (0), Heinola (1), Sysmä (5)

Muita ympäristönsuojelulain mukaisia yksittäisiä määräyksiä toiminnalleen saaneita kohteita on yhteensä 18 kappaletta
Hartola(0), Heinola (14), Sysmä (4)

Valvontaohjelmaa laadittaessa vireillä on 1 yhteiskäsittelylupa (Heinola), 2 maa-aineslupaa (Hartola & Sysmä), 2 rekisteröintiä (Heinola & Sysmä).

Vuoden 2026 valvontaohjelma on tehty Excel-taulukkoon ja pdf-versio siitä on nähtävillä oheisaineistossa Cloudmeetingissä.

Säännöllisen valvonnan tarkastuksia vuodelle 2026 on suunniteltu yhteensä 64 kappaletta:

- 22 ympäristölupakohteen tarkastusta
  Hartola (8), Heinola (6), Sysmä (8)

- 25 maa-aineslupakohteen tarkastusta
  Hartola (10), Heinola (7), Sysmä (8)

- 8 yhteiskäsittelylupakohteen tarkastusta
  Hartola (1), Heinola (4), Sysmä (3)

- 8 rekisteröidyn toiminnan tarkastusta
  Hartola (1), Heinola (7), Sysmä (0)

- 0 ilmoituksen varaista tarkastusta

- 1 muita velvoitteita saaneiden toimijoiden tarkastusta.
  Hartola (0), Heinola (1), Sysmä (0)

Näiden lisäksi tehdään tarvittavat lupakäsittelyihin liittyvät tarkastukset ja/tai toiminnan aloittamiseen, muuttamiseen tai lopettamiseen liittyvät tarkastukset. Jätelain mukainen valvonta on kuvattu valvontasuunnitelmassa vuosille 2024-2028. Jätteen ammattimaiset keräystoiminnat tarkastetaan projektiluonteisesti. Vuonna 2025 on tehty suunnitelma Jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröityjen kohteiden tarkastamisesta. Vaarallisia jätteitä tuottavia toimijoita tarkastetaan n. 4-10 kappaletta, kohteet valitaan riskiperusteisesti ajantasaisien SIIRTO-rekisterin tietojen perusteella.

Vuoden 2026 resurssit valvonnassa

Ympäristönsuojelun henkilökuntaresurssi on valvontakohteiden määrää ja muita lakisääteisiä tehtäviä ajatellen niukka. Ympäristönsuojelussa Heinolan kaupungilla toimii ympäristöpäällikkö ja 5 ympäristönsuojelutarkastajaa. Ympäristönsuojelutarkastajien tehtävistä on kuntien välisillä sopimuksilla kohdennettu Sysmään 0,85 htv, Iittiin 0,7 htv ja Hartolaan 0,7 htv. Ympäristönsuojelun viranomaisen työhön on kohdennettu 0,5 htv yhden lupa-assistentin työstä.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 168 §
Jätelaki (646/2011) 124 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 30 §